

Varlık Barışı Kanun'u Hakkında

BFS - 2013/06
İstanbul, 29.05.2013

Varlık barışı olarak ifade edilen Kanun (Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun) 29.05.2013 tarih ve 28661 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanun'un 13. maddesi ile Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen Geçici Madde 85'in konusunu oluşturan varlık barışı hakkındaki temel hükümleri bilginize sunmakta yarar görüyoruz.

I- YURT DIŞI VARLIKLARIN TÜRKİYE'YE TRANSFERİ:

- Kanun **sadece yurt dışı varlıklar hakkında** uygulanacaktır.
- Kanun'da yurt dışındaki varlık olarak; para, altın, döviz, menkul kıymetler (tahvil, bono, hisse senedi gibi), diğer sermaye piyasası araçları (vadeli işlem ve opsiyon kontratları gibi) ve taşınmazlar sayılmaktadır.
- Gerçek ve tüzel kişiler **15.04.2013** tarihi itibarıyla yurt dışında sahip oldukları bu varlıkları beyan konusu yapabileceklerdir. Ancak, Kanun'dan yararlanmak için en önemli şart; bildiri yapılan yurt dışı varlıkların bu tarih itibarıyla müracaat eden kişi veya kurum adına yurt dışında bulunduğu kanaat verici belge ile ispat ve tevsik edilmesidir. Belge ihtiyacı, Kanun'dan yararlanmak için yapılacak müracaat aşamasında gerekli olmamakla beraber, sonradan otoritelere (Vergi İdaresi, Masak vb gibi) bilgi istendiği safhada ortaya çıkabilecektir.
- Kanaat verici belge: Devlet tarafından veya Devlet güvencesinde tutulan kayıt ve sicilleri; banka, banker, aracı kurumlar ve benzeri mali kurumlar ile posta idaresi, noter gibi kurum ve kuruluşların kayıt ve belgelerini, Vergi Usul Kanununun İkinci Kitabının Üçüncü Kısımında yer alan belgeler ve muadili belgeler ile bilgi değişiminde bulunulan yabancı ülkelerde yetkili makamlardan alınarak mahallindeki Türk elçilik ya da konsoloslukları, yoksa ilgili ülkenin Türk menfaatini koruyan aynı nitelikteki temsilcileri tarafından tasdik olunan belgeleri ifade etmektedir.
- Kanun'dan faydalanmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, Gelir İdaresi Başkanlığı'nca hazırlanan format dilekçe ile Türkiye'deki bankalara, aracı kurumlara veya vergi dairelerine başvuru yapabileceklerdir.
- Müracaatlar **31.07.2013** tarihine kadar varlıkların rayiç değerleri (rayiç değer, bir varlığın piyasadaki normal alış/satış değeridir) üzerinden beyan şeklinde yapılacaktır.

- Bildirim ve beyanı yapılan yurt dışı varlıklar (para, döviz, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçları) **bildirim tarihini takip eden ayın sonuna kadar** Türkiye'deki banka ve aracı kurumlar nezdinde açılacak bir hesaba transfer edilecektir. Döviz ve TL şeklindeki nakdi varlıklar havale yoluyla, menkul kıymetler ise yurt dışındaki banka veya aracı kurumlardan Türkiye'deki banka veya aracı kurumlardaki hesaplara virman suretiyle devredilecek olup, devir işlemi dolayısıyla menkul kıymetlerin nakde çevrilerek döviz olarak transferi gerekmemektedir.
- Beyan edilen değerler üzerinden **% 2 oranında vergi tutarı** müracaatın yapılacağı kurum tarafından tahsil edilecektir. Ödenen bu vergi, hiçbir suretle gider yazılamaz ve başka bir vergiden mahsup edilemez.
- Şirketler tarafından getirilen para veya diğer kıymetler beyan tarihini takip eden ay sonuna kadar muhasebe kayıtlarında "bilançonun pasif tarafında açılacak özel bir fon hesabına" alınacaktır. Bu fon hesabı, sermayenin parçası olup, sermayeye ilave dışında başka bir şekilde kullanılamaz. Şirketin tasfiyesi halinde ise herhangi bir vergiye tabi değildir.
- Kanun'dan yararlanarak yurtdışındaki varlıklarını Türkiye'ye getirenler hakkında **1.1.2013 tarihinden önceki** geçmiş yıllarla ilgili olarak herhangi bir soruşturma, vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılamayacaktır. Başka nedenlerle bir vergi incelemesi yapılır ise; bu durumda yurtdışından getirilen varlık tutarları inceleme elemanlarınca hesaplanan matrah farkından mahsup edilecektir.

II-YURT DIŞINDA GERÇEKLEŞEN HİSSE SATIŞ KAZANÇLARI ve TİCARİ KAZANÇLAR, KAR PAYI GELİRLERİ İLE YURT DIŞI ŞİRKET TASFİYESİNDE VERGİ İSTİSNASI:

- Kanun ile ayrıca Türkiye'de yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin yurt dışında elde ettikleri aşağıda belirtilen kazançlarını **31.12.2013 tarihine kadar** Türkiye'ye getirmeleri halinde Gelir veya Kurumlar Vergisinden istisna tutulacakları gibi, Kanun nedeniyle herhangi bir başka vergi de ödemeyeceklerdir.
- Tasarıdaki vergi istisnası getirilen maddeye göre **31.10.2013 tarihine kadar** elde edilen gelir ve kazançlar, başka deyişle 31.10.2013 tarihinden önce meydana gelen;
 - a. Yurt dışında sahip oldukları şirket hisselerinin satışından sağlanan kazançlar,
 - b. Yurt dışında bulunan şirketlerden elde ettikleri temettü gelirleri,
 - c. Yurt dışında sahip oldukları şirketlerin tasfiye karları,
 - d. Yurt dışında bulunan işyeri ve daimi temsilcileri vasıtasıyla elde ettikleri ticari kazançlar (yurt dışı şube karları dahil),

31.12.2013 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilmek şartıyla yıllık gelir vergisi veya yıllık kurumlar vergisi beyannamelerinde vergiden istisna tutulacaktır.

- Yurt dışındaki söz konusu kazançlara sağlanan vergi muafiyeti nedeniyle bu kazançlar rahatlıkla Türkiye'ye transfer edilebilecektir. Dolayısıyla, vergi ödenmeyen veya Türkiye'ye göre daha az vergi ödenen ülkelerde kurulmuş şirketler, fonlar ve benzeri kurumların kazançlarının Türkiye'ye transferinin faydalı olabileceği düşünülmektedir. Çünkü yurtdışında bu şekillerde oluşan gelirler “**kontrol edilen kurum kazancı**” (CFC) olarak esasen Türkiye'de vergiye tabi bulduklarından, Türkiye'deki kişi veya kurumlara ait olan veya bunlar tarafından kontrol edilen yurt dışı şirketler kar dağıtım veya dağıtımın Türkiye'de vergilendirilme riski içindedir.

Arkan & Ergin